A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2015. december 17.*

„Előzetes döntéshozatal — A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — 2005/85/EK irányelv — A menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályai — 39. cikk — Hatékony jogorvoslathoz való jog — Menedékjog iránti ismételt kérelmek — Az illetékes nemzeti hatóság menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozatával szemben indított kereset nem felfüggesztő hatálya — Szociális védelem — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 19. cikk, (2) bekezdés — 47. cikk”

A C-239/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal du travail de Liège (liège-i munkaügyi bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2014. május 14-én érkezett, 2014. május 7-i határozatával terjesztett elő az előtte

Abdoulaye Amadou Tall

és

az **État belge**,

a **Centre public d’action sociale de Huy (CPAS de Huy)**

között folyamatban lévő eljárásban,

az **Agence fédérale pour l’accueil des demandeurs d’asile (Fedasil)**

részvételével,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen (előadó), a harmadik tanács elnöke, a negyedik tanács elnökeként eljárva, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. május 6-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

– A. A. Tall képviseletében D. Andrien avocat,

* Az eljárás nyelve: francia.

– a centre public d'action sociale de Huy képviseletében S. Pierre és A. Fischer avocats,

– az Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile (Fedasil) képviseletében A. Detheux advocaat,

– a belga kormány képviseletében M. Jacobs, C. Pochet és S. Vanrie, meghatalmazotti minőségben,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. és Koós G., meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a szeptember 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelv (HL L 326., 13. o., helyesbítés: HL 2006. L 236., 35. o.) 39. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének az értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet az A. A. Tall és a centre public d'action sociale d'Ottignies-Louvain-la-Neuve (Ottignies-Louvain-la-Neuve-i szociális közellátásközpont, a továbbiakban: CPAS) között folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, amelynek tárgya az alperesnek a felperes szociális ellátást visszavonó határozata.

Jogi háttér

Az EJEE

3 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezménynek (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE) a „Kínzás tilalma" című 3. cikke kimondja:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni."

4 Az EJEE-nek „A hatékony jogorvoslathoz való jog" címet viselő 13. cikke értelmében:

„Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg."

Az uniós jog

A 2005/85 irányelv

5 A 2005/85 irányelv (8) preambulumbekezdésének szövege az alábbi:

„Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és szem előtt tartja különösen a [Charta] által elismert elveket.”

6 Ezen irányelv (15) preambulumbekezdése így szól:

„Abban az esetben, ha a kérelmező új bizonyítékot vagy érvet nem tartalmazó újabb kérelmet nyújt be, aránytalan volna arra kötelezni a tagállamokat, hogy újabb teljes megvizsgálási eljárást folytassanak le. Ezekben az esetekben a tagállamoknak lehetőséget kell adni a kérelmezők számára általában rendelkezésre álló garanciák alóli kivételt tartalmazó eljárások közül történő választásra.”

7 Az említett irányelv (27) preambulumbekezdése értelmében:

„A közösségi jog egyik alapelvét tükrözi, hogy a menedékjog iránti kérelmekkel és a menekültstátusz visszavonásával kapcsolatos döntések ellen az [EUMSZ 267. cikk] értelmében bíróság előtti hatékony jogorvoslat tárgyát képezik [helyesen: a menekültstátusz visszavonásával kapcsolatos határozatok az [EUMSZ 267. cikk] értelmében bíróság előtti hatékony jogorvoslat tárgyát képezik]. A jogorvoslat hatékonysága – a megfelelő tények vizsgálatára is tekintettel – összességében az egyes tagállamok közigazgatási és igazságügyi rendszerétől függ.”

8 Ugyanezen irányelvnek „A tagállamban maradás joga a kérelem elbírálásának ideje alatt” című 7. cikkének szövege a következő:

„(1) A kérelmezők részére engedélyezni kell, hogy kizárólag az eljárás lefolytatása céljából a tagállamban maradhassanak mindaddig, amíg az eljáró hatóság a III. fejezet rendelkezései szerinti elsőfokú határozatot meg nem hozta. A tagállamban maradás joga tartózkodási engedélyre nem jogosít eljáró hatóság [helyesen: A tagállamban maradás joga tartózkodási engedélyre nem jogosít.]

(2) A tagállamok ez alól csak akkor tehetnek kivételt, ha az újabb kérelmet a 32. és 34. cikk rendelkezéseinek megfelelően tovább nem vizsgálják, vagy adott esetben a személyt egy másik tagállam részére európai elfogatóparanccsal összefüggő kötelezettség keretében vagy egyéb alapon, illetve harmadik ország, nemzetközi büntető bíróság vagy törvényszék részére átadják, illetve kiadják.”

9 A 2005/85 irányelv „Különös eljárások” címet viselő 24. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok ezen felül az alábbi – a II. fejezet alapelvei és garanciái alól kivételt képező – különös eljárásokról rendelkezhetnek:

a) előzetes elfogadhatósági eljárás, amelynek célja a IV. szakasz hatálya alá tartozó esetek megvizsgálása;

[...]”

10 Ezen irányelv 32. cikke, amelynek címe „Ismételt kérelmek benyújtása”, így rendelkezik:

„[...]

(2) Ezen felül a tagállamok a (3) bekezdésben említett különös eljárást is alkalmazhatják, ha egy személy ismételt menedékjog iránti kérelmet [helyesen: menedékjog iránti ismételt kérelmet] nyújt be:

[...]

b) a korábbi menedékjog iránti kérelemre [helyesen: a menedékjog iránti korábbi kérelemre] vonatkozó határozat meghozatalát követően. A tagállamok úgy is határozhatnak, hogy ezt az eljárást csak a jogerős határozat meghozatala után alkalmazzák.

(3) Az ismételt menedékjog iránti kérelmet [helyesen: A menedékjog iránti ismételt kérelmet] mindenekelőtt előzetes elfogadhatósági vizsgálatnak kell alávetni a tekintetben, hogy a korábbi menedékjog iránti kérelem [helyesen: a menedékjog iránti korábbi kérelem] visszavonása vagy az e cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti határozat meghozatala után felmerültek-e, vagy a kérelmező előadott-e olyan, a vizsgálattal kapcsolatos új körülményeket vagy tényeket, amelyek alapján [a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.)] értelmében a kérelmező menekültnek minősül.

(4) Amennyiben az e cikk (3) bekezdésében említett előzetes elfogadhatósági vizsgálat után olyan új körülmények vagy tények merülnek fel, vagy a kérelmező olyan új körülményeket vagy tényeket ad elő, amelyek jelentősen megnövelik annak valószínűségét, hogy a 2004/83/EK irányelv értelmében a kérelmező menekültnek minősül, a kérelmet a II. fejezettel összhangban tovább kell vizsgálni.

(5) A tagállamok nemzeti jogszabályaikkal összhangban egy ismételt menedékjog iránti kérelmet [helyesen: menedékjog iránti ismételt kérelmet] abban az esetben is tovább vizsgálhatnak, ha más olyan okok merülnek fel, amelyek miatt az eljárást folytatni kell.

(6) A tagállam dönthet úgy is, hogy csak azokban az esetekben vizsgálja tovább a menedékjog iránti kérelmet, ha az érintett kérelmező rajta kívül álló ok miatt az előző eljárásban nem volt képes az e cikk (3), (4) és (5) bekezdésében meghatározott helyzeteket kihasználni, különösen a 39. cikk alapján a hatékony jogorvoslathoz fűződő jogának gyakorlása útján.

[...]”

11 A 2005/85 irányelvnek „Az eljárási szabályok” című 34. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok nemzeti jogszabályaikban szabályozhatják a 32. cikk szerinti előzetes elfogadhatósági eljárást. [...]

[...]

Ezek a feltételek nem akadályozhatják meg a menedékkérőnek az új eljáráshoz való hozzáférését, és nem eredményezhetik az ilyen hozzáférés tényleges meghiúsulását vagy súlyos korlátozását.”

12 A 2005/85 irányelvnek „A hatékony jogorvoslathoz való jog” címet viselő 39. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják a menedékkérők részére a bíróság vagy törvényszék előtti [helyesen: bíróság előtti] hatékony jogorvoslathoz való jogot az alábbiakkal szemben:

[...]

c) ismételt menedékjog iránti kérelem [helyesen: menedékjog iránti ismételt kérelem] további vizsgálatának megtagadását kimondó határozat a 32. és 34. cikkek alapján;

[...]

(2) A tagállamok meghatározzák a kérelmező által az (1) bekezdés szerinti hatékony jogorvoslathoz fűződő jog gyakorlásához szükséges határidőket és egyéb szabályokat.

(3) A tagállamok adott esetben nemzetközi kötelezettségeiknek megfelelően jogszabályokat alkotnak, amelyek tárgya:

a) az a kérdés, hogy az (1) bekezdés szerinti jogorvoslat azt eredményezi-e a menedékkérő számára, hogy a tagállamban maradhat, amíg ügye folyamatban van; és

b) a lehetséges jogorvoslat vagy védintézkedések abban az esetben, ha az (1) bekezdés szerinti jogorvoslat nem azt eredményezte a menedékkérő számára, hogy az érintett tagállamban maradhat, amíg ügye folyamatban van. A tagállamok hivatalból is biztosíthatják a jogorvoslatot […]

[...]”

A 2008/115/EK irányelv

13 A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.) „Kiutasítási határozat” című 6. cikkének (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki.”

14 Ezen irányelv 13. cikke így rendelkezik:

„(1) Az érintett harmadik országbeli állampolgár számára biztosítani kell a hatékony jogorvoslathoz való jogot, hogy illetékes bíróság vagy közigazgatósági hatóság, vagy pártatlan és a függetlenség biztosítékával rendelkező tagokból álló illetékes szerv előtt fellebbezéssel élhessen a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatokkal szemben, vagy kérhesse azok felülvizsgálatát.

(2) Az (1) bekezdésben említett hatóságnak vagy szervnek hatáskörében áll felülvizsgálni a kiutasításhoz kapcsolódó, a 12. cikk (1) bekezdésében említett határozatokat, beleértve a határozatok végrehajtásának ideiglenes felfüggesztését, kivéve, ha a nemzeti jog értelmében az ideiglenes felfüggesztés már érvényben van.

[...]”

A belga jog

15 A menedékkérők és a külföldiek egyes egyéb csoportjainak befogadásáról szóló 2007. január 12-i törvénynek (loi du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile et de certaines autres catégories d'étrangers, *Moniteur belge* 2007. május 7., 24027. o.) az alapjogvita tényállása tekintetében alkalmazandó változatának 4. cikke így rendelkezik:

„Az ügynökség dönthet úgy, hogy arra a menedékkérőre, aki ismételten menedékjog iránti kérelmet nyújt be, nem alkalmazható a jelen törvény 6. cikkének 1. §-a a kérelmének vizsgálata során mindaddig, amíg az idegenrendészeti hivatal [Office des Étrangers] az ügy iratait át nem adja a menekültek és hontalanok általános felügyeleti hatósága [Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides] részére, egyénileg indokolt határozat útján [...]"

16 Az említett törvény 6. §-ának (2) bekezdése az alábbiakat írja elő:

„A jelen törvény 4., 4/1. és 35/2. cikkének sérelme nélkül, az anyagi támogatás előnyei valamennyi menedékkérőt a menedékjog iránti kérelmének benyújtásától illetik meg, és az a teljes eljárás alatt kifejti hatását.

Amennyiben a menekültügyi eljárás elutasító határozattal zárul, az anyagi támogatás a menedékkérővel közölt, kiutasítást elrendelő határozatban foglalt végrehajtási határidő lejártakor szűnik meg. [...]

[...]"

17 A szociális közellátási központokról szóló 1976. július 8-i alkotmányos törvény (loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale) 57. cikke (2) bekezdésének az alapjogvita tényállása megvalósulásának időpontjában hatályos változata így rendelkezik:

„[...]

Az a külföldi, aki azt állítja magáról, hogy menekült, és aki ennek elismerése iránt kérelemmel élt, jogellenesen tartózkodik a Királyság területén, amennyiben menekültjog iránti kérelmét elutasították, és az érintett külföldi személlyel szemben kiutasítást elrendelő határozatot hoztak.

A külföldinek nyújtott szociális ellátás, aki a végrehajtható kiutasítást elrendelő határozat közlésének időpontjában arra ténylegesen jogosult volt, a sürgős orvosi ellátás kivételével azon a napon szűnik meg, amikor a külföldi ténylegesen elhagyja az ország területét, de legkésőbb a kiutasítást elrendelő határozatban foglalt határidő lejártakor [...].

[...]"

18 A külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és az onnan történő kiutasításáról szóló 1980. december 15-i törvény (loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers *Moniteur belge* 1980. december 31., 14584. o.; a továbbiakban: 1980. évi törvény) az alapjogvita tényállására alkalmazandó változata 39/1. cikkének megfelelően, összefüggésben ugyanezen törvény 39/2. cikke 1. §-ának (3) bekezdésével, 39/76. cikkével, 39/82. cikke 4. §-ának (2) bekezdésével és az 57/6/2. cikkével, a menedékjog iránti ismételt kérelmeket hivatalból elutasító határozattal szemben kizárólag hatályon kívül helyezés iránti és kivételesen sürgős esetben felfüggesztés iránti kereset terjeszthető elő.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

19 A. A. Tall szenegáli állampolgár Belgiumban benyújtotta menedékjog iránti első kérelmét, amelynek elutasítását a Conseil du contentieux des étrangers (a külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság) 2013. november 12-én kelt határozatával megerősítette.

20 E határozattal szemben az érintett a Conseil d'État (államtanács) előtt fellebbezést nyújtott be, amelyet az 2014. január 10-i ítéletével elfogadhatatlannak minősített.

21 A. A. Tall 2014. január 16-án másodjára is menedékjog iránti kérelmet nyújtott be, általa újakként bemutatott tényekre hivatkozva.

22 E menedékjog iránti második kérelmet a menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó főbiztosság (Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides) 2014. január 23-án hozott határozatával hivatalból elutasította.

23 2014. január 27-i határozatával a CPAS 2014. január 10-i hatállyal megvonta A. A. Talltól a szociális ellátást, azzal az indokkal, hogy az általa benyújtott menedékjog iránti második kérelem folytán e szervezet „már nem rendelkezik hatáskörrel sem integrációs jövedelemnek megfelelő szociális ellátás, sem orvosi ellátás tekintetében".

24 2014. február 10-én az ország területének elhagyására kötelező végzést kézbesítettek A. A. Tall számára.

25 2014. február 19-én az érintett a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság) előtt keresetet nyújtott be a menedékjog iránti második kérelmének hivatalból történő elutasításával szemben.

26 E keresettel párhuzamosan 2014. február 27-én A. A. Tall keresetet nyújtott be a CPAS de Huy azon határozatával szemben, amely megvonta tőle a szociális ellátást.

27 A kérdést előterjesztő bíróság e keresetet a 2014. január 10. és 2014. február 17. közötti időszakra vonatkozó részében elfogadhatónak és megalapozottnak nyilvánította, mivel a vonatkozó nemzeti rendelkezések értelmében az alapügy tárgyát képező szociális ellátás megvonását csak az ország területéről történő kiutasítást elrendelő határozatban az önkéntes távozásra megállapított határidő lejártától, azaz 2014. február 18-át kezdődően lehetett volna elrendelni.

28 A szociális ellátással kapcsolatban, amelyre A. A. Tall állítása szerint 2014. február 18-át követően továbbra is jogosult volt, a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy az érintettnek a nemzeti jog alapján nem volt lehetősége arra, hogy korlátlan és felfüggesztő hatályú felülvizsgálat iránti keresetet terjesszen elő a menedékjog iránti második kérelmét hivatalból elutasító határozattal szemben. E bíróság álláspontja szerint ugyanis a hatályos nemzeti szabályozás által a menedékjog iránti ismételt kérelmet hivatalból elutasító határozattal szemben előírt két jogorvoslat a hatályon kívül helyezés iránti kereset és „kivételesen sürgős esetben" a felfüggesztés iránti kereset, amelyek, mivel nem felfüggesztő hatályúak, az érintett személyeket megfosztják a tartózkodás jogától és a szociális ellátáshoz való jogtól.

29 E körülmények között a Tribunal du travail de Liège (liège-i munkaügyi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„A külföldieknek az ország területére történő beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és az onnan történő kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvény ugyanezen törvény 39/2. cikke 1. §-ának (3) bekezdésével, 39/76. cikkével, 39/82. cikke 4. §-ának (2) bekezdése d) pontjával és 57/6/2. cikkével összefüggésben értelmezett 39/1. cikke értelmében egymást követő menedékjog iránti kérelmek további vizsgálatát megtagadó határozat ellen kizárólag hatályon kívül helyezés iránti és kivételesen

sürgős esetben felfüggesztés iránti kereset terjeszthető elő. Amennyiben sem korlátlan bírósági felülvizsgálatra irányuló jogorvoslati kérelemről, sem felfüggesztő hatályú jogorvoslatról nincs szó, és a kérelmezőnek nincs sem tartózkodáshoz, sem anyagi támogatáshoz való joga azok elbírálása folyamán, e jogorvoslatok megfelelnek-e az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkében és a 2005/85 tanácsi irányelv 39. cikkében foglalt követelményeknek, amelyek a hatékony jogorvoslathoz való jogot írják elő?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

30 A CPAS, a Fedasil, a belga kormány és az Európai Bizottság azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatatlan. Arra hivatkoznak ugyanis, hogy a külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság és az Államtanács előtti eljárásra vonatkozó egyes rendelkezésekről szóló 2014. április 10-i törvény (loi du 10 avril 2014 portant dispositions diverses concernant la procédure devant le Conseil du contentieux des étrangers et devant le Conseil d'État; a továbbiakban: 2014. április 10-i törvény), amely az 1980. december 15-i törvényt módosította, később lépett hatályba – 2014. május 31-én –, mint ahogy a jelen döntéshozatal iránti kérelem a Bírósághoz érkezett, következésképpen, figyelemmel a 26. cikkében foglalt átmeneti rendelkezésekre, felfüggesztő hatályt kapcsolt A. A. Tallnak a menedékjog iránti második kérelmét hivatalból elutasító határozattal szemben benyújtott keresetéhez, továbbá számára a kereset vizsgálatának időszaka folyamán pénzügyi ellátáshoz való jogot ismert el.

31 A Bíróság kérte, hogy a kérdést előterjesztő bíróság tájékoztassa a 2014. április 10-i törvény hatálybalépésének mind az alapjogvita, mind az előzetes döntéshozatalra utalás tekintetében fennálló következményeiről, pontosítsa, hogy e jogvita továbbra is folyamatban van-e előtte, és amennyiben igen, az említett jogvita eldöntéséhez szükség van-e a Bíróság válaszára.

32 A kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz 2015. január 19-én érkezett válaszában rámutatott, hogy e jogvita, amennyiben a 2014. február 18. és 2014. május 31. közötti időszakra vonatkozik, továbbra is folyamatban van előtte.

33 Egyébként a Fedasil 2015. május 28-án eljuttatta a Bírósághoz a Cour constitutionnelle belge (belga alkotmánybíróság) 2015. május 7-i 56/2015. sz. ítéletének egy másolatát. Ez utóbbi bíróság, amelyhez a kérdést előterjesztő bíróság ugyancsak kérdést intézett az alapügy tárgyát képező nemzeti intézkedéseknek a belga alkotmánnyal – együttes olvasatban az EJEE-vel – való összeegyeztethetősége tárgyában, úgy ítélte meg, hogy tekintettel a 2014. április 10-i törvény és az e törvény 26. cikkében foglalt átmeneti intézkedések hatálybalépésére, ezt az eljárást alkalmazni kell az A. A. Tall által a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság) előtt indított jogvita tekintetében, és úgy határozott, hogy az ügyet e kérdést előterjesztő bíróság elé utalja, hogy annak módjában álljon újból megvizsgálni és értékelni, hogy továbbra is szükséges-e a Cour constitutionnelle (alkotmánybíróság) elé terjesztett kérdés.

34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkel létrehozott eljárás keretében kizárólag az alapeljárásban eljáró és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult mérlegelni – az ügy sajátosságaira figyelemmel – egyrészt az előzetes döntéshozatal szükségességét annak érdekében, hogy döntését meghozhassa, másrészt azt, hogy a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. A nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelmét csak kivételesen lehet megdönteni, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság

rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (FOA-ítélet, C-354/13, EU:C:2014:2463, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

35 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak nem feladata, hogy valamely előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretén belül nemzeti rendelkezések értelmezése tárgyában foglaljon állást, vagy hogy eldöntse, a kérdést előterjesztő bíróság által adott értelmezés helytálló-e. Ugyanis kizárólag a nemzeti bíróságok rendelkeznek hatáskörrel a belső jog értelmezésére (Samba Diouf-ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Következésképpen a Bíróságnak nem feladata állást foglalni abban a kérdésben, hogy az új törvény átmeneti rendelkezéseit akként kell-e értelmezni, hogy e törvény visszamenőleges hatállyal alkalmazandó A. A. Tall helyzetére, különösen a vitatott időszakban, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság által neki címzett tájékoztatáskérésre adott 2015. január 19-i válaszában hivatkozott.

37 E körülmények között nem nyilvánvaló, hogy az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezése ne lenne szükséges ez utóbbi fórum számára az előtte kezdeményezett jogvita eldöntéséhez.

38 Ennélfogva a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

39 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2005/85 irányelv 39. cikkét a Charta 47. cikkével összefüggésben akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely nem kapcsol felfüggesztő hatályt az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozattal szemben benyújtott keresetekhez.

40 Elöljáróban pontosítani szükséges, hogy az A. A. Tall által előterjesztett második menedékjog iránti kérelmet a 2005/85 irányelv 32. cikke értelmében vett „ismételt kérelemnek” kell tekinteni, és az, hogy a menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó főbiztosság e kérelmet hivatalból elutasította, ezen irányelv 39. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében „menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozatnak” minősül.

41 Az említett irányelv 39. pontjában meghatározza azokat a jellemzőket, amelyekkel többek között a menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozattal szembeni jogorvoslatoknak rendelkezniük kell, és „Különös eljárások” címet viselő 24. cikkében a tagállamok azon lehetőségéről rendelkezik, hogy olyan különös eljárásokat határozzanak meg, amelyek eltérnek az ugyanezen irányelv II. fejezetében foglalt alapelvektől és garanciáktól.

42 Azt kell meghatározni, hogy az említett cikkeket akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely nem kapcsol felfüggesztő hatályt az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozatokkal szemben benyújtott keresetekhez, és amely az ilyen kérelmet előterjesztő személyt a menedékjog iránti korábbi kérelem elutasítását követően megfosztja egyebek közt a pénzügyi ellátáshoz való jogától mindaddig, amíg az ezen határozattal szemben indított kereset tárgyában határozatot nem hoznak.

43 Elöljáróban hangsúlyozni kell, hogy a 2005/85 irányelvvel bevezetett eljárások minimumszabályokat képeznek, és a tagállamok több tekintetben mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek e rendelkezések végrehajtásakor a nemzeti jog sajátosságainak figyelembevétele mellett (Samba Diouf-ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 29. pont).

44 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2005/85 irányelv 39. cikke, amely kimondja a hatékony jogorvoslat alapvető elvét, arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák a menedékkérők részére a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot a cikk (1) bekezdésében felsorolt aktusokkal szemben.

45 Ezzel kapcsolatban az említett irányelv 39. cikke (l) bekezdésének c) pontjából az következik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a menedékkérők részére a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot „az [ugyanezen irányelv] 32. és 34. cikke[i] alapján a menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozattal” szemben.

46 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2005/85 irányelv (15) preambulumbekezdéséből kitűnik – „[a]bban az esetben, ha a kérelmező új bizonyítékot vagy érvet nem tartalmazó újabb kérelmet nyújt be, aránytalan volna arra kötelezni a tagállamokat, hogy újabb teljes megvizsgálási eljárást folytassanak le. Ezekben az esetekben a tagállamoknak lehetőséget kell adni a kérelmezők számára általában rendelkezésre álló garanciák alóli kivételt tartalmazó eljárások közül történő választásra”.

47 Tehát, amint azt a 2005/85 irányelv 32. cikke (2) bekezdésének b) pontja előírja, a menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozat „különleges eljárás” keretében hozható meg, olyan eljárást követően, amely az említett irányelv 32. cikkének (3) bekezdése értelmében e kérelem előzetes elfogadhatósági vizsgálatából áll, amely arra irányul többek között, hogy a menedékjog iránti korábbi kérelemről szóló határozat meghozatala után felmerültek-e olyan, a vizsgálattal kapcsolatos új körülmények vagy tények, vagy e kérelmező előadott-e ilyeneket, amelyek alapján amelyek alapján a kérelmező menekültnek minősül.

48 Mindenesetre a 2005/85 irányelv 32. cikkének (4) bekezdése pontosítja, hogy amennyiben ezen előzetes elfogadhatósági vizsgálat után olyan új körülmények vagy tények merülnek fel, vagy a kérelmező olyan új körülményeket vagy tényeket ad elő, amelyek jelentősen megnövelik annak valószínűségét, hogy a kérelmező menekültnek minősül, a kérelmet az alapelvekről és garanciákról szóló II. fejezettel összhangban tovább kell vizsgálni. Ezzel szemben, ha – mint az alapügyben – az említett előzetes vizsgálatot nem követi az ismételt kérelem vizsgálata, a tagállamok az említett irányelv 7. cikkének (2) bekezdése értelmében kivételről rendelkezhetnek az e cikk (1) bekezdésében kimondott azon szabály alól, amelynek értelmében a menedékkérők kizárólag az eljárás lefolytatása céljából maradhatnak a tagállamban.

49 Ebből annál is inkább következik, hogy a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a menedékjog iránti ismételt kérelmet hivatalból elutasító határozatokkal szemben benyújtott kereseteknek, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nincs felfüggesztő hatályuk.

50 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a 2005/85 irányelv rendelkezéseit, amint arra az irányelv (8) preambulumbekezdése emlékeztet, az érintett személyek Charta által elismert alapvető jogainak és méltóságának teljes mértékű tiszteletben tartása mellett kell értelmezni.

51 Következésképpen az említett irányelv 39. cikkében előírt jogorvoslat jellemzőit a Charta 47. cikkével összhangban kell meghatározni, amely a hatékony bírói jogvédelem elvének megerősítését képezi, és amelynek értelmében mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz (lásd analógia útján: Abdida-ítélet, C-562/13, EU:C:2014:2453, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 E tekintetben a Charta 47. cikkéhez fűzött magyarázatokból következik, hogy e cikk első bekezdése az EJEE 13. cikkén alapul.

53 Ugyancsak meg kell jegyezni, hogy a Charta 19. cikkének (2) bekezdése többek között kimondja, hogy senki sem toloncolható ki olyan államba, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik alá.

54 Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából, amelyet a Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében annak 19. cikke (2) bekezdésének értelmezése során figyelembe kell venni, az következik, hogy ha egy állam úgy határoz, hogy a külföldi állampolgárt olyan országba küldi, ahol alapos okkal feltételezhető, hogy az EJEE 3. cikkét sértő bánásmód tényleges veszélyének lesz kitéve, az EJEE 13. cikkében meghatározott jogorvoslat hatékonyságához az szükséges, hogy az érdekeltek felfüggesztő hatályú jogorvoslattal élhessenek a kiutasításukat elrendelő intézkedés végrehajtásával szemben (lásd különösen az EJEB, 2007. április 26-i Gebremedhin kontra Franciaország ítéletet, 2007. §, valamint a 2012. február 23-i Hirsi Jamaa és társai kontra Olaszország ítéletet, 2012. §).

55 Márpedig meg kell állapítani, hogy a jelen esetben az alapjogvita kizárólag egy, a 2005/85 irányelv 32. cikke értelmében vett menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának elutasítását kimondó határozattal szemben benyújtott kereset jogszerűségére vonatkozik.

56 Egy ilyen határozattal szemben benyújtott kereset felfüggesztő hatályának hiánya főszabály szerint összhangban áll a Charta 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével. Ha ugyanis egy ilyen határozat értelmében valamely harmadik országbéli állampolgár számára nem biztosított a nemzetközi védelem, e határozat végrehajtása önmagában nem vezethet az adott állampolgár kiutasításához.

57 Ezzel szemben, ha egy menedékjog iránti kérelemnek az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló határozatot megelőző vagy azt követő vizsgálata keretében valamely tagállam az érintett harmadik országbéli állampolgárral szemben a 2008/115 irányelv 6. cikke értelmében vett kiutasító határozatot hoz, ezen állampolgár számára – az irányelv 13. cikkével összhangban – biztosítani kell, hogy e határozattal szemben gyakorolhassa hatékony jogorvoslathoz való jogát.

58 E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a jogorvoslatnak, amennyiben olyan határozat ellen irányul, amelynek végrehajtásával az érintett harmadik országbéli állampolgárt komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá, mindenképpen felfüggesztő hatályúnak kell lennie, biztosítva ezáltal a Charta 19. cikkének (2) bekezdésében és 47. cikkében előírt követelmények betartását (lásd ebben az értelemben: Abdida-ítélet, C-562/13, EU:C:2014:2453, 52. és 53. pont).

59 Következésképpen egy olyan határozattal szemben benyújtott kereset felfüggesztő hatályának hiánya, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amelynek végrehajtásával az érintett harmadik országbéli állampolgárt nem fenyegeti az a veszély, hogy az EJEE 3. cikkével ellentétes bánásmódban részesül, nem tekinthető a 2005/85 irányelv Charta 19. cikke (2) bekezdésének és 47. cikkének fényében értelmezett 39. cikkében előírt hatékony bírói jogvédelemhez való jog megsértésének.

60 A fenti megfontolások fényében az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2005/85 irányelv 39. cikkét a Charta 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely nem kapcsol felfüggesztő hatályt az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozattal szemben benyújtott keresetekhez.

A költségekről

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló, 2005. december 1-jei 2005/85/EK tanácsi irányelv 39. cikkét az Európai Unió Alapjogi Chartája 19. cikkének (2) bekezdésével és 47. cikkével összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes egy olyan nemzeti jogszabály, amely nem kapcsol felfüggesztő hatályt az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló, menedékjog iránti ismételt kérelem további vizsgálatának megtagadását kimondó határozattal szemben benyújtott keresetekhez.

Aláírások